

PENA
ΡΩΣΣΗ-ΖΑΪΡΗ

Δυο
νύχτες
έρωτα

Μυθιστόρημα

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Δυο νύχτες έρωτα**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ρένα Ρώσση-Ζαΐρη
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Λελούδη
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Σπυριδούλα Βονίτση

© Ρένα Ρώσση-Ζαΐρη, 2024
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Galya Ivanova/Trevillion Images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2024

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2024, 25.000 αντίτυπα

ISBN 978-618-01-5420-7

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 Publishers since 1979

Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800	Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr
psychogios.gr

ΡΕΝΑ ΡΩΣΣΗ-ΖΑΪΡΗ

Δυο
νύχτες
έρωτα

Ούρλιαζε από τον πόνο ώρες τώρα. Μα τις σπαραχτικές της φωνές δεν τις άκουγε κανένας. Ήταν μόνη. Ολομόναχη.

Έκανε πολύ κρύο. Εκείνη όμως ήταν λουσμένη στον ιδρώτα. Δεν ήξερε πού βρισκόταν. Πονούσε αφόρητα. Λες και κάποιος τραβούσε τα σπλάχνα έξω από το κορμί της.

Κάποια στιγμή άρχισε να τρέμει σύγκορμη. Πάλεψε να ανοίξει τα μάτια της. Τα κατάφερε. Το μόνο που είδε ήταν τα κλαδιά ενός μεγάλου δέντρου. Έμοιαζαν με χέρια σκελετωμένα. Χέρια που την πλησίαζαν ολοένα και περισσότερα, που ζητούσαν κάτι. Θαρρείς κι ετοιμάζονταν να την αρπάξουν και να την πνίξουν.

«Έλα κοντά μας, έλα κοντά μας», τσίριζαν ή έτσι τουλάχιστον της φάνηκε.

Ακατάληπτοι ψίθυροι έφτασαν στ' αυτιά της. Σαν να την προσκαλούσαν. Οι νεκροί;

Δεν ήθελε να πεθάνει, δεν ήθελε. Όχι τώρα, τώρα που...

Προσπάθησε να αναπνεύσει βαθιά. Σφίχτηκε όσο πιο δυνατά μπορούσε. Ένιωσε σαν να τη σφάζουν.

«Όχι! Όχι!» ούρλιαξε.

Ξαφνικά σταμάτησε να πονάει. Κάτι γλίστρησε ανάμεσα στα σκέλια της. Ήταν το μωρό της; Πάσχισε να ανασηκωθεί, αλλά δεν τα κατάφερε. Πήρε μια βαθιά, πολύ βαθιά ανάσα.

Όλα μαύρισαν γύρω της.

Έχασε τις αισθήσεις της.

Και τότε ήταν που ακούστηκε ένα κλάμα παραπονιάρικο.

Ο ψηλός, ξερακιανός παπάς πήγαινε πάντοτε στη λίμνη την Κυριακή νωρίς το απόγευμα. Χειμώνα καλοκαίρι. Όταν δεν έπρεπε να βρίσκεται στην εκκλησία, φυσικά. Ήταν το δώρο που έκανε στον εαυτό του. Σαν τάμα το είχε. Δε φοβόταν μήπως τον δουν. Απεχθανόταν όμως το κοντσομπολιό. Όσο κι αν τόνιζε στους ενορίτες του πως η διακριτικότητα είναι μέγιστο αγαθό, πως η άκαιρη και επίμονη ενασχόληση με τις υποθέσεις των άλλων είναι αμαρτία, εκείνοι δεν τον άκουγαν. Συνέχιζαν να κρίνουν τον πλησίον τους, αλλά ποτέ τον εαυτό τους.

Γι' αυτό κι έβγαινε έξω από το σπίτι του με προφύλαξη. Έβαζε μπρος το παμπάλαιο φορτηγάκι του, αυτό που χρησιμοποιούσε κυρίως για τις ανάγκες της ενορίας του, και οδηγούσε προσεκτικά. Δεν αργούσε να φτάσει. Κανένα εικοσάλεπτο απόσταση ήταν, ίσως και λιγότερο. Παρατούσε το αυτοκίνητο σε ένα χωράφι, άρπαζε την πετσέτα και τον φακό του και περπατούσε βιαστικά για να φτάσει στο μέρος που ήταν φτιαγμένο από τα υλικά του ονειρίου: στην πιο όμορφη λίμνη του κόσμου. Στη Γαλάζια Λίμνη.

Τη μικρή λίμνη με τα σμαραγδένια νερά που τη νανουρίζουν καταρράχτες στην αγκαλιά τους και βουτάει στο πράσινο και λούζεται με τις ακτίνες του ήλιου. Τη μοναδική εκείνη λίμνη που οφείλει το παραμυθένιο χρώμα της στους απολιθωμένους οργανισμούς που υπάρχουν στον πυθμένα της.

Ακολουθούσε ένα πέτρινο μονοπάτι μέσα στο υπέροχο φυσικό τοπίο και μετά ανέβαινε κάτι πλατιά σκαλοπάτια, που τον έβγαζαν σε ένα καταπράσινο ξέφωτο δίπλα στο ρέμα. Ξαπόστανε λιγάκι εκεί και συνέχιζε. Προχωρούσε βήμα βήμα και με προφύλαξη στη μικρή ξύλινη γέφυρα πάνω από τα ορμητικά νερά. Η φυσική του κατάσταση ήταν μια χαρά. Το πρόσεχε το σώμα του. Ο νάος της ψυχής του ήταν. Ακόμα και την κοιλιά του τη διατηρούσε επίπεδη, παρόλο που η πρεσβυτέρα του, που είχε γεννηθεί στην Πρέβεζα, ήταν δεινή μαγείρισσα. Φύλαγε πάντα τα ρούχα του για να έχει τα μισά.

Μόλις διέσχιζε τη γέφυρα, διάλεγε ένα από τα μονοπάτια που θύμιζαν καταπράσινα τούνελ με τα τεράστια πλατάνια, τις καστανιές και τα αναρριχητικά φυτά και τον οδηγούσαν στους καταρράχτες. Έπαιρνε μια βαθιά ανάσα, έκανε τον σταυρό του κι έκλεινε τα μάτια του για να αφηθεί στον ήχο των αφρισμένων νερών και στη μοναδική τους μαγεία. Τον ξετρέλαινε αυτό το κελάρυσμα του νερού, δε βαριόταν να το ακούει.

«Μέγας είσαι, Κύριε, και θαυμαστά τα έργα Σου», μονολογούσε κάθε φορά και συνέχιζε τον δρόμο του στο χωμάτινο δρομάκι που έφτανε ως τη Γαλάζια Λίμνη και στην παραδεισένια της ομορφιά.

Και της παπαδιάς τής άρεσε πολύ αυτή η λίμνη. Κάθε άνοιξη ερχόταν εδώ παρέα με τις φιλενάδες της, για να πλύνουν τις φλοκάτες και τα παπλώματα.

«Είμαι σίγουρη πως όταν σκοτεινιάζει εμφανίζονται γαλάζιες νεράιδες, αυτές που κατοικούν μέσα της», του ξεφούρνισε μια μέρα.

«Γιατί βλασφημείς;» της απάντησε εκείνος ξαφνιασμένος. «Γιατί γίνεσαι υποχείριο της αμαρτίας, γυναίκα; Τα πάντα εν σοφία εποίησε ο Κύριος και φυσικά ανάμεσα στα έργα Του δε συγκαταλέγονται νεράιδες. Και μάλιστα γαλάζιες».

Εκείνη τον κοίταξε περίεργα. Της ξέφυγε ένα γελάκι κι έπειτα έφυγε τρέχοντας από κοντά του.

«Ζουρλάθηκες, μωρέ; Παρασύρθηκες από τη φαντασία σου; Μήπως να σταματήσεις να διαβάξεις τόσα βιβλία; Παίρνουν τα μυαλά σου αέρα!» της φώναξε, αλλά ήταν σίγουρος πως δεν τον άκουσε.

Χαμογέλασε. Του άρεσε να την πειράζει λιγάκι. Ήταν το αλατοπίπερο της ζωής τους αυτό.

Η γυναίκα του λάτρευε το διάβασμα. Λίγο ακόμα και δε θα τους χωρούσε το σπίτι. Όπου και να κοιτούσες, βιβλία στοιβαγμένα έβλεπες. Ήταν κοντή και στρουμπουλή, καλόβολη και καλοσυνάτη, με τα καστανά μαλλιά της πλεγμένα σε μακριές πλε-

ξούδες. Λάτρευε το μοβ χρώμα κι όλα τα φορέματά της τα διάλεγε σε εκείνες τις αποχρώσεις. Την περνούσε δέκα χρόνια, ήταν ευτυχισμένος κοντά της. Η ένωσή τους μόνο χαρές τού πρόσφερε, παρόλο που παντρεύτηκαν με προξενιό. Ένα πράγμα μονάχα τον πονούσε. Που δεν τους αξίωσε ο Θεός να κάνουν παιδιά.

Κόντευε να κλείσει τα σαράντα, αλλά κάθε φορά που βάφτιζε ένα μωρό βούρκωνε χωρίς να το θέλει. Δεν είχε τελέσει ούτε μια βάφτιση χωρίς να ραντίσει με τα δάκρυά του την κολυμπήθρα. Μα δε βαρυνγομούσε. Κάποιον σοβαρό λόγο θα πρέπει να είχε ο Δημιουργός του κι αποφάσισε να τον αφήσει άτεκνο.

Μόλις έφτασε στην όχθη, άφησε ελεύθερο τον εαυτό του να απολαύσει την απόκοσμη ομορφιά της λίμνης στους τόνους του γαλάζιου και του πράσινου.

Χαιρόταν που ήταν Νοέμβριος, ένας από τους μήνες του χρόνου που είχε στη διάθεσή του ολόκληρη τη λίμνη. Τα καλοκαίρια ανυπομονούσε μέχρι να φύγουν όλοι οι επισκέπτες, να μείνει επιτέλους μόνος του.

Πετούσε τα ράσα του και βουτούσε στο νερό. Έτρεμε μήπως τον πάρουν χαμπάρι. Όχι, δεν είναι αμαρτία να κάνει μπάνιο ένας παπάς. Ακόμα και γυμνός. Αλλά άντε να το εξηγήσει αυτό στο ποιμνιό του. Γι' αυτό, όταν βρισκόταν εκεί, αισθανόταν σαν παιδί που κάνει κάποια ζαβολιά. Του άρεσε πολύ αυτό. Κι ένιωθε να τον εξαγνίζουν τα πεντακάθαρα, μα τόσο παγωμένα νερά.

Το ίδιο έκανε κι εκείνο το απόγευμα. Έμεινε αρκετή ώρα μέσα στη λίμνη, παραπάνω απ' ό,τι έπρεπε. Ξαφνιαστήκε σαν κατάλαβε πως έπεφτε το σούρουπο, ο ήλιος βασίλευε νωρίς εκείνη την εποχή. Βγήκε έξω βιαστικά. Σκουπίστηκε, ντύθηκε κι ετοιμάστηκε να επιστρέψει στο αυτοκίνητό του μέσα από το παραλίμνιο δάσος, όταν άκουσε ένα παράξενο κλαψούρισμα.

Κάποιο πεινασμένο γατάκι θα είναι, σκέφτηκε και τάχυνε το βήμα του προς τα εκεί.

Τα λάτρευε τα ζώα, σε αντίθεση με την παπαδιά, που δεν τα

άντεχε. Όλα τα κατατρεγμένα σκυλιά και γατιά του χωριού μαζεύνονταν έξω από το σπίτι του και τον περιμέναν. Δεν του πήγαινε καρδιά να μην τα ταΐσει, να μην τα χαϊδέψει ένα ένα. Πλάσμα-τα του Θεού ήταν κι εκείνα.

Ακολουθώντας το παραπονιάρικο κλαψούρισμα, δεν άργησε να βρεθεί κοντά στην κοπέλα που ήταν σωριασμένη στο χώμα, κάτω από ένα δέντρο.

«Χριστέ και Παναγία!» φώναξε.

Το φόρεμά της ήταν πλημμυρισμένο στο αίμα και τα γόνατά της ανασηκωμένα. Κι εκεί, ανάμεσά τους, βρισκόταν ένα μωρό.

Ένα νεογέννητο.

Το κοίταξε ξαφνιασμένος. Δεν έχασε όμως χρόνο. Γονάτισε δίπλα του. Κι έπειτα έριξε μια ματιά στην κοπέλα. Μικρούλα τού φάνηκε. Ήταν καλά;

Στην ανοιχτή παλάμη της ξεχώριζε ένα ξεραμένο κλωνάρι με τρία ματωμένα μπουμπούκια τριαντάφυλλου.

Τη σκούνησε απαλά, αλλά εκείνη δεν κουνήθηκε. Είχε σουρουπώσει πια για τα καλά, μεγάλωσαν οι σκιές, τα χρώματα ξεθώριασαν, δεν καλόβλεπε. Το σκοτάδι ήταν έτοιμο να τους τυλίξει. Έριξε πάνω της το φως του φακού του. Φάνταζε χλωμή, τόσο χλωμή...

Είχε πεθάνει;

Ύψωσε τα μάτια του στον ουρανό, έκανε τον σταυρό του κι έπειτα, χωρίς να διστάσει, σήκωσε στην αγκαλιά του το μωρό, έκοψε με τα δόντια του τον λώρο. Άρπαξε στα βιαστικά το κοτσάνι από ένα αγριόχορτο που ήταν δίπλα του και τον έδεσε. Το μωρό είχε σταματήσει να κλαίει. Το κούνησε μια δυο φορές στα χέρια του κι εκείνο κλαψούρισε και πάλι.

«Σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ, Θεέ μου!» μονολόγησε.

Σηκώθηκε όρθιος και για λίγο κοντοστάθηκε.

Πώς θα παρατούσε εκεί μονάχη της την καημένη την κοπέλα; Το νεογέννητο όμως άρχισε να τρέμει ολόκληρο. Σταύρωσε το κορίτσι, μουρμούρισε γρήγορα μια προσευχή. Έσκυψε και σή-

κωσε το ξεραμένο κλωνάρι, το έχωσε στην τσέπη του. Ήταν σίγουρος πως ήταν πολύτιμο για εκείνη.

Έπειτα σκέπασε όπως όπως το μωρό με το μακρύ του ράσο και το έβαλε στα πόδια.

Έπρεπε να το δει γιατρός, και μάλιστα το συντομότερο δυνατόν.

Την ίδια στιγμή που ο παπάς οδηγούσε αγχωμένος το αυτοκίνητό του στο χωριό και στο σπίτι του γιατρού, ο πιο γνωστός κι αγαπημένος γυναικολόγος της κοντινής πόλης έφερε στον κόσμο το πρώτο παιδί κάποιου σπουδαίου και τρανού, όπως τον ειδοποίησαν.

Εκείνος περπατούσε αγχωμένος πάνω κάτω, έξω από την αίθουσα τοκετών, περιμένοντας τα νέα.

Κι όταν ώρες αργότερα άνοιξαν οι πόρτες κι εμφανίστηκε ο γυναικολόγος, έτρεξε κοντά του.

«Συγχαρητήρια, αποκτήσατε ένα υγιέστατο αγοράκι!» του φώναξε εκείνος.

Φαινόταν καταβεβλημένος. Το πρόσωπό του ήταν μούσκεμα στον ιδρώτα. Η γέννα της γυναίκας του σπουδαίου ήταν από τις πιο δύσκολες της καριέρας του. Σπάνια είχε βρεθεί αντιμέτωπος με τόσα προβλήματα κατά τη διάρκεια ενός τοκετού. Η καημένη η γυναίκα κόντεψε να ξεψυχήσει στα χέρια του. Ευτυχώς που όλα είχαν πάει καλά.

Ο σπουδαίος χάρισε στον γιατρό ένα πλατύ χαμόγελο, κάτι σπάνιο για εκείνον. Δε συνήθιζε να χαμογελάει, δε χρειαζόταν. Εκείνη η μέρα όμως, εκείνη η στιγμή ήταν τόσο σημαντική. Είχε έρθει στον κόσμο ο διάδοχός του, αυτός που θα κληρονομούσε την αυτοκρατορία του.

«Δε θέλω να σας τρομάξω, η σύζυγός σας χαίρει άκρας υγείας, αλλά κατά τη διάρκεια του τοκετού παρουσιάστηκαν κάποιες σοβαρές επιπλοκές κι αναγκαστήκαμε να της κάνουμε υστερε-

κτομή, οπότε δε θα μπορέσει να...» συνέχισε να του λέει ο γιατρός, αλλά εκείνος ίσα που τον άκουσε.

Στο κάτω κάτω της γραφής, δεν τον ενδιέφεραν και τόσο οι επιπλοκές στην υγεία της συζύγου του. Την είχε παντρευτεί μόνο και μόνο για να φέρει στον κόσμο τον πολυπόθητο διάδοχο. Κοντά έναν χρόνο χρειάστηκε για να την αφήσει έγκυο. Είχε επιτελέσει το καθήκον της. Τι τον ένοιαζε πια η κατάστασή της; Δεν υπήρχε περίπτωση να την ξαναγγίξει ερωτικά.

Τη σιχαινόταν και μόνο που την έβλεπε.

Κούνησε βιαστικά το κεφάλι του κι απομακρύνθηκε με μεγάλα βήματα από την αίθουσα αναμονής των τοκετών. Τον περίμενε η τράπεζά του. Έλειπε από το γραφείο του αρκετές ώρες. Όσο καταξιωμένα και έμπειρα κι αν ήταν τα στελέχη του, τον χρειάζονταν κοντά του. Δεν είχε χρόνο για χαρές και πανηγύρια. Το έργο του έπρεπε να παραμείνει αλώβητο.

Ο γυναικολόγος έμεινε με το στόμα ανοιχτό. Ήταν η σειρά του να κουνήσει το κεφάλι του. Λυπημένα όμως.

«Οπότε δε θα μπορέσει να κάνει άλλα παιδιά», συνέχισε, ψιθυρίζοντας σχεδόν.

Γιατί ήξερε πως δεν τον άκουγε κανένας.

«Χριστέ μου, τι σκοτεινός άνθρωπος. Τι εγωιστής!» μονολόγησε.

Κι επέστρεψε στο χειρουργείο.

Μέρος πρώτο

1

Ο Αλκιβιάδης Αγγελής γεννήθηκε στην κεντρική Μακεδονία, στο Κιλκίς. Μια πανέμορφη πόλη με πλούσια ιστορία, χτισμένη στους πρόποδες του λόφου του Αγίου Γεωργίου.

Ο Διογένης Αγγελής, ο πατέρας του, ήταν δικηγόρος, ανήκε στις ευκατάστατες οικογένειες της πόλης κι από την πρώτη στιγμή που οι Γερμανοί κατέλαβαν το ηρωικό Κιλκίς έγινε διερμηνέας τους. Είχε σπουδάσει Νομική στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου κι ήταν θερμός υποστηρικτής του Γ' Ράιχ.

Ήταν ένας ανήθικος άνθρωπος, που λάτρευε το χρήμα και δε δίστασε λεπτό να προσφέρει οικειοθελώς τις υπηρεσίες του στον εχθρό. Οι συμπατριώτες του τον μισούσαν και τον σιχαίνονταν, αλλά εκείνος γελούσε με όσα άκουγε εναντίον του. Συνεργαζόταν με τις ομάδες του Άξονα κι ένιωθε περήφανος γι' αυτό. Κατά καιρούς τον πλησίαζαν πολλοί πατριώτες και τον παρακαλούσαν να βοηθήσει τις αντιστασιακές ομάδες. Ως διερμηνέας είχε πρόσβαση σε απόρρητες πληροφορίες, συμμετείχε σε συναντήσεις Γερμανών αξιωματούχων, μετέφραζε εμπιστευτικά έγγραφα, πηγαινοερχόταν στην Τσιμισκή, στη Θεσσαλονίκη, όπου ήταν εγκατεστημένη η Γκεστάπο, κι έπαιρνε οδηγίες.

Ο Αγγελής οργιζόταν με τις προτάσεις των συμπατριωτών του, τους έδιωχνε κακήν κακώς από το σπίτι του, ενώ δεν ήταν και λίγες οι φορές που τους κατέδιδε χωρίς κανέναν ενδοιασμό.

Ούτε για μια στιγμή δεν ένιωσε τύψεις. Ήταν προδότης της πατρίδας του και δεν έπαψε να καυχείται γι' αυτό. Παρέμεινε πι-

στός στις δυνάμεις του Άξονα. Κι ενώ γύρω του όλοι πεινούσαν κι υπέφεραν, το δικό του σπίτι ήταν γεμάτο τρόφιμα και το σε-ντούκι του γεμάτο χρήματα.

Κατά τη διάρκεια της Κατοχής έκανε έναν πλούσιο γάμο με την πανέμορφη μοναχοκόρη μιας εξέχουσας οικογένειας της πε-ριοχής του. Την έλεγαν Αλκμήνη και, παρόλο που ήταν Ελληνί-δα, τα χαρακτηριστικά κι ο σωματότυπός της παρέπεμπαν στην Άρια φυλή, το «πιο αγνό αίμα». Ήταν δεκαοκτώ χρονών, κατά-ξανθη, με εντυπωσιακά μπλε μάτια και λευκή επιδερμίδα. Ο Αγ-γελής αυτήν έκρινε ως καταλληλότερη για να φέρει στον κόσμο τα παιδιά του. Δεν τον ένοιαζε που την περνούσε είκοσι πέντε ολόκληρα χρόνια, άλλωστε πανέμορφο μπουμπούκι ήταν. Εκεί-νος πίστευε πως η κοπέλα θα άνθιζε στα χέρια του, θα την έκα-νε ό,τι ήθελε και θα την ανάγκαζε να ενστερνιστεί γρήγορα τα δικά του πιστεύω.

Ο πατέρας της, ο Αλκιβιάδης Δενδρινός, ένας πλούσιος γαιο-κτήμονας, δεν μπορούσε να αρνηθεί την πρόταση του Αγγελή να παντρευτεί την κόρη του. Ήταν ένας ανοιχτόκαρδος, καλοσυνά-τος και κοινωνικός άνθρωπος, ο οποίος ενδιαφερόταν για τους άλλους και τον εκτιμούσαν πολύ στο Κιλκίς. Τον συμπαθούσαν ακόμα κι οι εργάτες του, μια και πριν από τον πόλεμο δούλευε κοντά τους σαν ίσος προς ίσο. Βάφτιζε τα παιδιά τους, προίκιζε όπως μπορούσε τις κόρες τους, οργάνωνε κάθε λίγο και λιγάκι γλέντια για χάρη τους. Πλούσια ήταν τα φαγητά στα τραπέζια, ενώ τα τραγούδια και οι χοροί κρατούσαν μέχρι το πρωί. Θεω-ρούσε πως η ζωή είναι μικρή, πως πρέπει να τη χαίρεσαι κάθε μέρα, πως η ευημερία περνάει μέσα από την προσφορά.

Όταν χτύπησε την πόρτα του σπιτιού του ο Διογένης Αγγε-λής, για να του ζητήσει το χέρι της κόρης του, ο Δενδρινός πάγω-σε ολόκληρος. Γνώριζε καλά τις «δουλειές του», ολόκληρη η πό-λη τον καταριόταν για τις δοσοληψίες του με τις δυνάμεις της Κα-τοχής. Αλλά, παρόλο που αηδίαζε και μόνο που τον αντίκριζε, ήξερε πως η απόφασή του ήταν μονόδρομος.

Με τι καρδιά θα παρέδιδε το λατρεμένο κοριτσάκι του σε έναν εγκληματία, έναν άντρα μικρότερό του κατά πέντε μόλις χρόνια; Ήταν σίγουρος πως, αν αρνιόταν, εκείνος θα έβρισκε μια δικαιολογία να τον καταδώσει στους Γερμανούς και μετά θα την παντρευόταν έτσι κι αλλιώς. Τον είχαν ήδη συλλάβει λίγους μήνες πριν με την κατηγορία της προδοσίας. Είχε λυπηθεί μερικούς τραυματισμένους, άοπλους και πεινασμένους στρατιώτες που είχαν διασχίσει χιλιόμετρα ολόκληρα για να σωθούν και τους είχε περιθάψει σε έναν από τους αχυρώνες του. Βρισκόταν κοντά τους μέρα νύχτα. Τους πήγαινε φάρμακα, φαγητό, τους φρόντιζε λες κι ήταν γιοι του. Κάποιος τους πρόδωσε όμως, κι όταν έκαναν έφοδο οι κατακτητές και τους συνέλαβαν όλους, πίστευε πως είχε έρθει η τελευταία του ώρα. Ούτε κι αυτός κατάλαβε πώς γλίτωσε.

Αυτό, βέβαια, δεν τον εμπόδισε να συνεχίσει να βοηθάει στον αγώνα κατά των κατακτητών όπως μπορούσε. Τα χωράφια και τα αμπέλια του δεν καλλιεργούνταν πια όπως παλιά, καθώς δεν υπήρχαν άντρες να τα δουλέψουν, κι ο ίδιος αναγκαζόταν να δίνει υψηλό μερτικό στις αρχές της Κατοχής. Συγκέντρωνε όμως ρούχα, παπούτσια, βιβλία, μπομπότα, κριθάρι, βρόμη, αραποσίτι, αλλά και φάρμακα και τα μοίραζε σε ηλικιωμένους, γυναίκες και παιδιά.

Δεν μπορούσε να διανοηθεί πως υπήρχαν άνθρωποι σαν τον Αγγελή που φέρονταν με αυτό τον εγκληματικό τρόπο μόνο και μόνο για το συμφέρον τους. Ο προκλητικός χαρακτήρας του ήταν γνωστός σε όλους και το τέλος του θα ήταν σίγουρα άσχημο. Υπήρχαν βαθύτερα αίτια που τον έκαναν να συμπεριφέρεται έτσι; Να προδίδει την πατρίδα του, να στέλνει στον θάνατο συνανθρώπους του; Πόσο σκοτεινός θα έπρεπε να ήταν ο συναισθηματικός του κόσμος!

Τον κοίταξε προσεκτικά.

Ποτέ δεν του είχε μιλήσει πρόσωπο με πρόσωπο. Τα χαρακτηριστικά του τον ανατρίχιασαν. Ήταν τόσο σκληρά. Το πρό-

σωπό του φάνταζε πέτρινο, οι γραμμές που το χαράκωναν τόνιζαν το πόσο επικίνδυνος ήταν, τα καστανά του μάτια δεν μπορούσαν να κρύψουν την κακία που φώλιαζε στην ψυχή του. Πώς θα κρατούσε στην αγκαλιά του το λεπτεπίλεπτο κοριτσάκι του ένας τέτοιος άνθρωπος; Ρίγησε και μόνο με τη σκέψη. Πώς θα του φερόταν; Έκρυβε άραγε κανένα συναίσθημα μέσα του;

«Δε θα ήταν καλύτερα να περιμένουμε μερικά χρόνια μέχρι να γίνει ο γάμος σας; Αν δεν έχεις βέβαια αντίρρηση. Για να μεγαλώσει λίγο κι η Αλκμήνη, μικρό κορίτσι είναι ακόμα και...» άρχισε να του λέει, για να κερδίσει χρόνο, ενώ συνέχισε να συλλογίζεται τρόπους για να γλιτώσει την κόρη του.

Ο Διογένης όμως δεν ήταν συνηθισμένος στο να του φέρνουν αντιρρήσεις.

«Λοιπόν, πεθερέ, μπορώ να σε λέω έτσι, δεν μπορώ;» τον διέκοψε και τον έβγαλε από τις σκέψεις του. «Το ξέρεις πως εγώ σε έσωσα από του χάρου τα δόντια τότε που σε έπιασαν οι Γερμανοί, έτσι δεν είναι; Είπα την καλή μου την κουβεντούλα, αλλιώς...»

Ο Αλκιβιάδης ξεροκατάπιε. Δεν είχε ιδέα πως εκείνος ο προδότης ήταν ο σωτήρας του.

«Είμαι σίγουρος πως ούτε εσύ είχες ιδέα για τους σατανάδες που κρύφτηκαν στα κτήματά σου, πως κατά λάθος βρέθηκες κοντά τους», συνέχισε και του έκλεισε το μάτι.

Ακούγοντας τα λόγια του μελλοντικού γαμπρού του, πάνιασε. Κούνησε το κεφάλι του. Και δεν ξανάφερε αντίρρηση στα σχέδιά του.

Στον γάμο ήταν παρούσα όλη η γερμανική διοίκηση της περιοχής κι ο Αλκιβιάδης δεν ήξερε τι να πει και πού να πάει να κρυφτεί. Κρατούσε διαρκώς σκυμμένο το κεφάλι του, λαχταρώντας να τελειώσει γρήγορα το μυστήριο. Νόμιζε πως θα πάθαινε έμφραγμα από τις τύψεις, τον πόνο, την πίκρα που τον κατέκλυζαν.

Ήταν η χειρότερη μέρα της ζωής του.

Η Αλκμήνη είχε μείνει ορφανή από μητέρα. Την έχασε όταν

ήταν δύο χρονών. Ήταν ένα καλόβολο παιδί, τρυφερό και υπάκουο, κλεισμένο στον εαυτό του. Μόνη της συντροφιά η υπηρετριά τους, η Μαλάμω, από κάποιο κοντινό χωριό, η οποία την περνούσε μόλις τρία χρόνια.

Αφού τελείωσε το σχολείο, εκείνες τις ζοφερές ημέρες της Κατοχής, σπάνια έβγαινε έξω και πάντα με τη συνοδεία του πατέρα της. Σε κάποια από αυτές τις βόλτες τους την είχε δει κι ο Διογένης και την είχε ξεχωρίσει.

Μεγαλωμένη χωρίς τη μητρική φροντίδα, ήταν πλημμυρισμένη ανασφάλεια. Μάτωνε η καρδιά της με τη δυστυχία του κόσμου, λαχταρούσε να βοηθήσει. Δεν την ένοιαζε να θυσιαστεί για την πατρίδα της, να αντισταθεί στον εχθρό, όπως τόσοι και τόσοι συμμαθητές της. Ήξερε καλά όμως πως έτσι θα «σκοτώνε» τον πατέρα της. Δε θα άντεχε να τη χάσει κι εκείνη. Κι έτσι αφοσιώθηκε σε αυτό που λάτρνε από μικρούλα, τη μουσική. Ξετρελαινόταν να παίζει πιάνο με τις ώρες, να γράφει μελωδίες, να «ζει» το δικό της παρόν, να οραματίζεται το μέλλον της. Με το που πατούσε τα πλήκτρα, άλλαζαν μεμιάς τα συναισθήματά της. Ταξίδευε συντροφιά με τις νότες σε έναν κόσμο ειρηνικό, μεταμορφωνόταν στην ηρωίδα που ήθελε να γίνει και δίσταζε, έβγαζε φτερά, πετούσε...

Όταν ο πατέρας της της ανακοίνωσε πως είχε αποφασίσει να την παντρεύει, τα έχασε. Κάτι είχε ακούσει γι' αυτό τον Αγγελή από τη Μαλάμω, κάτι μισόλογα.

«Σε παρακαλώ, μπαμπά μου, δεν τον ξέρω αυτό τον άνθρωπο και δε θέλω να παντρευτώ! Ούτε αυτόν ούτε κανέναν!»

«Πρέπει, κόρη μου, πρέπει! Για χάρη μου. Αν δε γίνει αυτός ο γάμος, θα... θα καταστραφώ, πίστεψέ με».

«Είναι αλήθεια πως συνεργάζεται με τους Γερμανούς;» τον ρώτησε.

«Μην ακούς τα κουτσομπολιά και τις κακίες του κόσμου. Ναι, εντάξει, έχει κάποιες δοσοληψίες μαζί τους, αλλά τι να κάνει κι αυτός στις δύσκολες εποχές που ζούμε;» της απάντησε κοφτά.

Ήταν η πρώτη φορά στη ζωή του που αναγκαζόταν να της πει ψέματα.

Η Αλκμήνη τα έχασε.

«Τι είναι αυτά που λες; Τον υπερασπίζεσαι; Μπορεί να κάνει τόσο πολλά, μπορεί να βοηθήσει τους...»

«Θα ήθελα να μην ξαναμιλήσουμε γι' αυτό το θέμα», φώναξε ο Αλκιβιάδης απότομα.

Τα λόγια του ήταν πάντοτε νόμος για εκείνη. Δεν του είπε ξανά τίποτα. Κι υπέκλυψε με βαριά καρδιά στον ανεπιθύμητο γάμο. Τον Διογένη τον αντιπάθησε από την πρώτη στιγμή που τον αντίκρισε. Είχε μέτριο ανάστημα, σκούρα καστανά μάτια, κοντόχοντρο λαιμό, κατσαρά κι αραιά μαλλιά κι ένα διαπεραστικό βλέμμα που την έκανε να παγώνει.

Ήλπιζε πως με τον καιρό θα τον συνήθιζε και προσπάθησε να μην τον αντιμετωπίζει σαν εχθρό της, να φανεί αντάξια των προσδοκιών του. Εκείνος της φερόταν ευγενικά, τη γέμιζε δώρα και φορέματα, νάιλον κάλτσες και αρώματα, φερμένα όλα από το εξωτερικό. Η ραγδαία αύξηση των τιμών κι οι ελλείψεις σε βασικά είδη δεν τον άγγιζαν διόλου. Είχε αρχίσει να συσσωρεύει κι άλλο πλούτο από το παραεμπόριο και την αρπαγή, καθώς οι συνεργάτες του, οι κατακτητές, έκαναν τα στραβά μάτια απέναντί του.

Η Αλκμήνη έκανε την καρδιά της πέτρα, άντεχε να ζει κοντά του, μέσα στο πολυτελέστατο σπίτι του. Τις νύχτες όμως, αυτές που διάλεγε να πέσει πάνω της στο κρεβάτι, έσφιγγε με δύναμη τις παλάμες της, έκλεινε τα μάτια κι υπέμενε το κούρσεμα του κορμιού της χωρίς να βγάζει μυλιά.

Ήξερε πως αυτό ήταν ένα από τα συζυγικά της καθήκοντα.

Μόνο όταν τον άκουγε να ροχαλίζει δίπλα της, άφηνε ελεύθερα τα δάκρυά της να κυλήσουν στο μαξιλάρι της.

Λίγους μήνες μετά τον γάμο της, ψάχνοντας κάτι βιβλία, έπεσαν στα χέρια της μερικές φωτογραφίες. Οι Γερμανοί είχαν χαρίσει στον άντρα της μια Leica, μια διάσημη την εποχή εκείνη φωτογραφική μηχανή, η οποία κατασκευαζόταν στην πατρίδα τους. Η

φωτογραφία αναγνωριζόταν από το ναζιστικό καθεστώς ως ένα από τα ευγενή χόμπι. Δεν ήθελε να τις κοιτάξει, δεν ήταν δικές της, αλλά δεν άντεξε. Τα έχασε σαν αντίκρισε χαμογελαστά πορτρέτα Γερμανών αξιωματούχων, βομβαρδισμένα σπίτια, σιδηροδρομικές γέφυρες που είχαν ανατιναχτεί, παράνομες γερμανικές αρχαιολογικές ανασκαφές, πτώματα στους δρόμους, σκελετωμένα Ελληνόπουλα, ανοιγμένους τάφους, ακόμα και ομαδικές εκτελέσεις.

Αποτύπωναν τη βία και τη σκληρότητα. Δεν μπορούσε να πιστέψει στα μάτια της. Ποιο διεστραμμένο μυαλό έβγαζε τέτοιες φωτογραφίες;

Σεπτέμβριος 1942. Οργανωμένη καταστροφή για αντίποινα, με τη δική μου συμβολή και καθοδήγηση! σημείωνε ο Διογένης πίσω από μια φωτογραφία που έδειχνε την ανατίναξη μιας γέφυρας.

Το καμάρι κι ο ενθουσιασμός που κρύβονταν πίσω από τις λέξεις του άντρα της για την πράξη του την έκαναν να τρέξει στο μπάνιο και να κάνει εμετό. Δεν ήξερε ακόμα πως ήταν έγκυος. Εκείνες τις στιγμές όμως ήταν που συνειδητοποίησε πως είχε παντρευτεί ένα τέρας.

Δεν τη χωρούσε ο τόπος. Έκρυψε τις φωτογραφίες στο στήθος της κι έτρεξε αλαφιασμένη στο σπίτι του πατέρα της.

«Χριστέ μου, μπαμπά! Γιατί δέχτηκες να με παντρεύσεις με αυτό τον άντρα; Γιατί μου κατέστρεψες τη ζωή;» τον ρώτησε ουρλιάζοντας και του έδειξε τις φωτογραφίες.

Αυτή τη φορά ο Αλκιβιάδης δεν της είπε να σταματήσει να μιλάει. Βούρκωσε μονάχα, κατεβάζοντας το κεφάλι του.

«Ήταν η πιο δύσκολη στιγμή της ζωής μου. Θα με συγχωρήσεις άραγε ποτέ για την απόφασή μου;» άρχισε να της λέει.

Και της εξήγησε όσα εκείνη δεν ήξερε. Αποτρόπαια ήταν τα λόγια του. Κάθε του λέξη, καρφί στην καρδιά της.

Μα δεν του κράτησε κακία. Έφυγε από κοντά του, χώθηκε στην παλιά κρεβατοκάμαρά της, κλείδωσε την πόρτα, ξάπλωσε στο κρεβάτι της, άρχισε να κλαίει με αναφιλητά. Κι έπειτα έκα-

νε αυτό που ήξερε τόσο καλά όταν ερχόταν αντιμέτωπη με μια πραγματικότητα που την πλήγωνε, μια επώδυνη πραγματικότητα με την οποία ήταν αναγκασμένη να επιβιώσει. «Χάθηκε» στις αναμνήσεις της για να ηρεμήσει, βυθίστηκε στον δικό της κόσμο, ξεχνώντας προσωρινά όσα την πλήγωναν. Ταξίδεψε με τη φαντασία της σε μια από τις βόλτες με τον πατέρα της στα χρόνια της εφηβείας της. Ήταν κάτι σπάνιο γι' αυτόν να ασχολείται μαζί της, μια και οι δουλειές του του έτρωγαν πολύ χρόνο. Τη συγκεκριμένη μέρα όμως, μια μέρα που γράφτηκε με ανεξίτηλα γράμματα στην καρδιά της, την είχε αφιερώσει σε κείνη.

Την πήγε στη λίμνη Δοϊράνη.

Μειιάς βυθίστηκε στην ομορφιά της, ένιωσε μέχρι και το αεράκι που δροσίζε το πρόσωπό της. Όλα γύρω της τη μάγευαν. Στα καθάρια νερά της λίμνης καθρεφτίζονταν οι χιονισμένες κορυφές των βουνών, ενώ οι ήχοι των πουλιών ουράνια μελωδία τής φάνηκαν. Ένα σμήνος από αγριοπελεκάνους πέταξε ξαφνικά πάνω από το κεφάλι της, ανοιγοκλείνοντας τα φτερά τους λες και τη χαιρετούσαν. Χαμογέλασε και σκούπισε βιαστικά τα δάκρυά της. Άρχισε να περπατάει πλάι στον πατέρα της στην όχθη της λίμνης, έσκυψε και μάζεψε μερικά αγριολούλουδα.

Αισθανόταν τόσο ευτυχισμένη. Οι ηλιαχτίδες χώνονταν στα ξανθά μακριά μαλλιά της, τα έκαναν να μοιάζουν χρυσαφένια.

«Σ' αγαπώ, μπαμπά», ψέλλισε κι άρχισε να παίζει κυνηγητό μαζί του ανάμεσα στις αγριοκαλαμιές και τα βούρλα, τσιρίζοντας χαρούμενα.

Κάποιος χτύπησε την πόρτα της έντονα, επιτακτικά, ξαναφέροντάς την στην πραγματικότητα. Ξαφνιάστηκε. Η λίμνη χάθηκε από τα μάτια της.

Έτρεξε, ξεκλείδωσε. Ήταν ο πατέρας της.

«Είσαι καλά, Αλκμήνη μου;» τη ρώτησε ανήσυχα.

Μειιάς ένιωσε τη θλίψη του. Τον ήξερε πια τόσο καλά. Ούτε εκείνος ήταν ευτυχισμένος με την απόφασή του να την παντρεύσει. Αλλά είχε τους λόγους του κι η ίδια έπρεπε να τους σεβα-

στεί. Κούνησε το κεφάλι της και χώθηκε στην αγκαλιά του, χωρίς να πει τίποτα.

Από εκείνη τη μέρα ανατρίχιαζε και μόνο που την άγγιζε ο Διογένης, προσπαθώντας να μη φανεί το μίσος που έκρυβε γι' αυτόν μέσα στα πανέμορφα, τα μοναδικά της μάτια.

Αρχές Μαρτίου του 1943 ήταν όταν κατάλαβε πως περιέμενε το παιδί του. Βυθίστηκε στην κατάθλιψη και τότε, κοντά στους τέσσερις μήνες, σκέφτηκε να αυτοκτονήσει. Βγήκε στο μπαλκόνι του τριώροφου σπιτιού τους, στάθηκε άκρη άκρη, ετοιμάστηκε να ανέβει στα κάγκελα και να πέσει στο κενό.

Έπρεπε να βάλει τέλος στη ζωή της. Δεν άντεχε να γεννήσει το παιδί ενός προδοτή, δεν άντεχε να τον αντικρίξει, να υποδύεται την ευτυχισμένη, να τον μισεί κάθε μέρα όλο και περισσότερο. Την ώρα που ετοιμάστηκε να ανεβάσει και το άλλο της πόδι, κάτι σκίρτησε μέσα της, κάτι σαν πεταλούδισμα, σαν αναπήδημα.

Ήταν το μωρό της;

Πάγωσε.

Κατέβασε τα πόδια της, στάθηκε για λίγο στο μπαλκόνι, πήρε μια βαθιά ανάσα.

Αυτό το μωρό που μεγάλωνε μέσα της δεν ήταν μόνο του δωσίλογου. Ήταν και δικό της. Θα έκανε τα πάντα να το φέρει στον κόσμο κι έπειτα να το απομακρύνει από τον πατέρα του. Θα έβρισκε τον τρόπο να φύγει μακριά του, όσο πιο μακριά μπορούσε, θα...

Ξαφνικά όλα σκοτείνιασαν γύρω της.

Λιποθύμησε.

Όταν άνοιξε τα μάτια της, βρισκόταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι της. Ο Διογένης ήταν σκυμμένος από πάνω της. Αναστέναξε, έσφιξε τα δόντια της, πάλεψε να του χαρίσει κάτι που έμοιαζε με χαμόγελο.

«Μικρή μου αγάπη», άρχισε να λέει εκείνος. «Τι έκανες και κουράστηκες σήμερα; Γιατί έχασες τις αισθήσεις σου; Πρέπει να

προσέχεις, πολύτιμή μου. Πρέπει να δυναμώσεις. Το μωρό μας σε χρειάζεται».

Δεν του απάντησε. Τα μάτια της πλημμύρισαν δάκρυα. Κοίταξε κάπου μακριά, παλεύοντας να τα καταπιεί.

Ο Διογένης έδωσε εντολή στη Μαλάμω, η οποία δούλευε πια κοντά της, και γρήγορα εμφανίστηκε μπροστά της ένας δίσκος γεμάτος με του κόσμου τα καλά. Μαρμελάδες όλων των ειδών, βούτυρο φρέσκο, αυγά, ζαμπόν, λουκάνικα, φρούτα, κέικ...

Αναγούλιασε. Θυμήθηκε τις φωτογραφίες που είχε τραβήξει ο ίδιος με τα σκελετωμένα παιδιά, θυμήθηκε τις προησμένες από την πείνα κοιλιές τους. Έσφιξε τα δόντια και προσπάθησε να κατεβάσει μια δυο μπουκιές.

Επειδή την κοίταζε. Επειδή τον φοβόταν.

Μόλις όμως εκείνος έφυγε από το σπίτι, η Αλκμήνη κατέβηκε τρέχοντας στην κουζίνα, γέμισε ένα τσουβάλι με ό,τι βρήκε μέσα στο βαρυφορτωμένο τους ψυγείο, το κουβάλησε με χίλιες δυο προφυλάξεις ως την κοντινή τους πλατεία, το παράτησε σε μια γωνία και γύρισε πίσω τρέχοντας.

Από εκείνη τη μέρα ακουμπούσε το τσουβάλι της σε διάφορα μέρη του Κιλκίς, κοντά σε σχολεία –όσα ήξερε πως συνέχιζαν να λειτουργούν–, πάρκα και πλατείες. Κάθε φορά διάλεγε και διαφορετικό μέρος για να μην την αντιληφθούν. Ήταν το λιγότερο που μπορούσε να κάνει.

Οι συμπατριώτες της δεν ήταν χαζοί. Είχαν καταλάβει τι συνέβαινε. Της χαμογελούσαν εγκάρδια όταν την έβλεπαν, ακόμα κι αν έσφιγγαν το τενεκεδάκι του συσσιτίου στο χέρι τους.

«Μπράβο, κόρη μου. Να σε φυλάει η Παναγία», της είπε μια μέρα ένας κάτισχνος, ρακένδυτος γέρος και τη σταύρωσε δύο φορές.

Η Αλκμήνη συγκινήθηκε. Έσκυψε και του φίλησε το σκελετωμένο του χέρι.

Όσπου μια μέρα, την ώρα που κουβαλούσε το τσουβάλι της, συνάντησε στον δρόμο δύο Γερμανούς στρατιώτες που έκαναν περιπολία. Χλώμασε ολόκληρη.

«Was versteckst du in dem Sack?» ούρλιαξε ο πιο ψηλός κι άρπαξε από τα χέρια της το τσουβάλι.

Δεν καταλάβαινε τι της έλεγε.

«Ihre Papiere!» τη διέταξε ο άλλος.

Έβγαλε την ταυτότητα από την τσέπη της με χέρια που έτρεμαν. Τους την έδειξε. Και τότε εκείνοι κοιτάχτηκαν με νόημα. Δεν της είπαν τίποτα. Άνοιξαν το τσουβάλι, το κοίταξαν χωρίς να πουν και πάλι το παραμικρό, το πέταξαν σε μια γωνιά. Κι έπειτα την άρπαξαν βίαια από το μπράτσο, την οδήγησαν στο σπίτι της.

Όταν έκλεισε πίσω της την πόρτα, ανάσαινε ανακουφισμένη.

Ήξερε όμως πως θα πλήρωνε ακριβά τις πράξεις της. Οι νεαροί Γερμανοί είχαν σίγουρα καταλάβει πως ήταν γυναίκα του συννεργάτη τους. Τόσο διάσημος ήταν ο άντρας της! Αλλά δεν την ένοιαζε.

Ο Διογένης εκείνη τη μέρα γύρισε νωρίτερα στο σπίτι. Κι ήταν εξοργισμένος.

«Πώς τόλμησες να με διασύρεις; Πού στο καλό πήγαινες τα τρόφιμά μου; Και για ποιον λόγο; Ήθελες να βοηθήσεις αυτούς τους ηλίθιους που περιφέρονται πεινασμένοι στον δρόμο; Είσαι μια Αγγελή. Καταλαβαίνεις τι θα πει αυτό; Η οικογένειά μας δεν κάνει τέτοια πράγματα!»

Η Αλκμήνη κατέβασε το κεφάλι της. Τι μπορούσε να του πει για να τον πείσει πως έκανε το σωστό; Ήταν τόσο πωρωμένος. Αναστέναξε και τον κοίταξε κατάματα.

«Δε στενοχωριέσαι αντικρίζοντας τους πεσμένους ανθρώπους στους δρόμους, αυτούς που πεθαίνουν από την πείνα; Και τα παιδιά; Αυτά που παλεύουν να κρατηθούν στη ζωή; Δεν πρέπει να τα βοηθήσουμε; Σε λίγο θα γίνεις πατέρας κι εσύ. Τι θα διδάξεις στο παιδί μας; Αλλά ξέχασα. Εσύ προτιμάς να φωτογραφίζεις τα πτώματα!»

Δεν είχε σκοπό να τον θυμώσει ακόμα περισσότερο, αλλά τα λόγια ξέφυγαν μόνα τους από το στόμα της.

«Είδες τις φωτογραφίες μου; Τόλμησες να αγγίξεις τα πράγματά μου;»

«Εγώ δεν...» άρχισε να λέει η Αλκμήνη, δεν πρόλαβε όμως να τελειώσει την πρότασή της.

Την πλησίασε και τη χαστούκισε. Ήταν η πρώτη φορά που της φερόταν βίαια. Έτριψε το πονεμένο της μάγουλο και του γύρισε την πλάτη, έτοιμη να φύγει από κοντά του. Μα δεν την άφησε. Την άρπαξε από το μπράτσο, την έστρεψε προς το μέρος του.

«Δε θα μου πεις εσύ τι θα σκέφτομαι και τι θα κάνω, τ' ακούς; Όλοι εσείς δε βλέπετε τι συμβαίνει μπροστά στα μάτια σας. Ο Φίρερ θα κυριαρχήσει, θα τους νικήσει όλους! Και τότε θα δούμε πού θα τρέχουν να κρυφτούν όσοι έχουν το θράσος να παριστάνουν τους πατριώτες».

«Στ' αλήθεια πιστεύεις πως οι Γερμανοί είναι καλοί;» τόλμησε να τον ρωτήσει.

«Είναι φίλοι μας, ήρθαν να μας σώσουν και θα τα καταφέρουν! Αυτός ο περιούσιος λαός θα κερδίσει κι όλοι οι άλλοι θα γονατίσουν μπροστά στην ανωτερότητά του!»

Δεν του αντιμίλησε ξανά του Διογένη. Μόνο που πάλευε να μην τον κοιτάζει κατάματα, για να μην αντικρίζει εκείνος τη σιχασιά στο βλέμμα της που θέριευε ολοένα. Κι αυτός της απαγόρευσε να βγαίνει έξω από το σπίτι τους μέχρι να γεννήσει.

Η Αλκμήνη δε σταμάτησε να βοηθάει τους συμπατριώτες της. Ζήτησε τη βοήθεια της Μαλάμω, που ενθουσιάστηκε με την πρότασή της.

Της έδινε καθημερινά τρόφιμα, που τα έκρυβε στις φούστες και στις τσάντες της όταν σχολούσε τα βράδια. Δεν τον φοβόταν τον άντρα της. Ακόμα κι αν το μάθαινε, δε θα τολμούσε να τη χτυπήσει άγρια, τουλάχιστον μέχρι να γεννηθεί το παιδί του.

Τη θεωρούσε φίλη της τη Μαλάμω κι εκείνο τον καιρό δέθηκαν ακόμα περισσότερο. Τα μάτια και τα αυτιά της ήταν, της μετέφερε κάθε νέο που άκουγε. Της άνοιξε και την καρδιά της. Από εκείνη έμαθε για την πρώτη σφαγή των Ελλήνων από τους ναζί

και την ισοπέδωση τριών χωριών του Κιλκίς, τον Οκτώβριο του 1941, ανάμεσά τους και το δικό της.

«Συγκέντρωσαν στην πλατεία νέους, γέροντες, παιδιά, άντρες και γυναίκες. Διέταξαν τα γυναικόπαιδα να τρέξουν στα διπλανά χωριά και εκτέλεσαν χωρίς κανέναν δισταγμό όλους τους άντρες. Και τον πατέρα μου και τον αδελφό μου μαζί. Δεκαπέντε χρονών ήταν μονάχα... Δεν άνοιξα το στόμα μου να πω κάτι, γιατί ξέρω πως ο κύριος είναι...»

Η Μαλάμω σταμάτησε να μιλάει, κοκκίνισε ολόκληρη.

«Μην ντρέπεσαι να το ξεστομίσεις. Ο άντρας μου είναι δωσίλογος. Να ξέρεις όμως πως μόλις γεννήσω θα φύγω μακριά του. Και θα πάρω κι εσένα μαζί μου», της υποσχέθηκε συγκινημένη η Αλκμήνη και την αγκάλιασε σφιχτά.

Ένωθε τόσο περήφανη για τους συμπατριώτες της, για την αξιοπρέπεια που επιδείκνυαν στον καθημερινό αγώνα τους για επιβίωση. Ο ηρωισμός τους γεννιόταν μέσα από την απελπισία, τις κακουχίες και τις στέρσεις.

Δε χρειάστηκε να μαλώσει ξανά με τον Διογένη, γιατί πάλευε να τον αποφεύγει. Ευτυχώς, ο γυναικολόγος τού είχε επισημάνει να είναι προσεκτικός μαζί της τους τελευταίους μήνες της εγκυμοσύνης της κι εκείνος φοβόταν ακόμα και να τη χαϊδέψει. Έλειπε πολλές ώρες από το σπίτι και κάθε βράδυ σχεδόν διασκέδαζε με τους συνεργάτες του, ενώ συχνά ταξίδευε μέχρι τη Θεσσαλονίκη για να επισκεφτεί ξενοδοχεία πολυτελείας, μπαρ και καμπαρέ.

Μια μέρα τον παρακάλεσε να μεταφέρουν από το πατρικό της το πιάνο της και τότε ο Διογένης τής αγόρασε ένα ολοκαίνουργιο, σε πρασινοκίτρινη απόχρωση.

Δεν πίστευε στα μάτια της!

Ήταν ολόιδιο με αυτό που είχε χρησιμοποιηθεί στην ταινία *Καζαμπλάνκα*. Την είχε δει στη συμπρωτεύουσα μαζί με τον πατέρα της, μία από τις ελάχιστες φορές που τον είχε συντροφεύσει στο ταξίδι του, με την άδεια φυσικά του άντρα της. Και την είχε λατρεύει.

Από εκείνη τη μέρα καθόταν με τις ώρες στο πιάνο της, έκλεινε τα μάτια, χανόταν στις αγαπημένες της μελωδίες κι ονειρευόταν έναν άντρα σαν τον Χάμφρεϊ Μπόγκαρντ.

Έπαιζε και ξανάπαιζε το «As time goes by», το τραγούδι που ένωνε τους δύο αγαπημένους ήρωες της ταινίας, και ονειρευόταν κάποτε να νιώσει κι εκείνη το πάθος, να γευτεί τον πραγματικό έρωτα. Έστω και για λίγο, ακόμα κι αν της ράγιζε την καρδιά.

Όταν τα ναζιστικά στρατεύματα άρχισαν να φεύγουν από την Ελλάδα το φθινόπωρο του 1944, αφήνοντας πίσω τους μια κατεστραμμένη χώρα, ο Διογένης δεν μπορούσε να το πιστέψει. Ούτε στα πιο τρελά του όνειρα δε φανταζόταν πως υπήρχε περίπτωση να ηττηθεί ο Φίρερ.

«Όχι, όχι, κάτι θα γίνει, θα επιστρέψουν με δόξα και τιμή! Δε θα μας αφήσουν μόνους!» μουρμούριζε συγχυσμένος ξανά και ξανά.

Δεν άργησε όμως να συνειδητοποιήσει πως οι μέρες του ήταν μετρημένες. Το μόνο που θα μπορούσε να τον σώσει ήταν να παραδοθεί στις βρετανικές δυνάμεις. Για λίγο καιρό λούφαξε φοβισμένος στην κρεβατοκάμαρά του. Ακόμα και στο σαλόνι έτρεμε να εμφανιστεί.

Ήταν τέλη Οκτωβρίου όταν έφτιαξε μια βαλίτσα κι έφυγε μες στα μαύρα μεσάνυχτα από το σπίτι του, σαν κυνηγημένος.

«Θα γυρίσω γρήγορα. Θα γυρίσω νικητής, να είσαι σίγουρη», φώναξε στην Αλκμήνη και την αγκάλιασε σφιχτά. «Να ειδοποιήσεις τον γιατρό μόλις σε πιάσουν οι πόνοι, τα έχω κανονίσει όλα. Αν τυχόν συμβεί κάτι, να ξέρεις πως θέλω ο γιος μου να πάρει το όνομά μου. Διογένη να τον βγάλεις, σαν κι εμένα, τ' ακούς; Κι αν είναι κορίτσι, κάνε ό,τι θέλεις. Δε με ενδιαφέρει».

Η Αλκμήνη κούνησε το κεφάλι της και δεν ξεστόμισε κουβέντα. Μονάχα όταν εκείνος έκλεισε την πόρτα πίσω του, αναστέναξε. Με ανακούφιση.

Την είχε εγκαταλείψει στο έλεος του Θεού, δε νοιάστηκε για

εκείνη και το μωρό. Ήδη είχαν ξεκινήσει τα αντίποινα για τις πράξεις του. Έριχναν πέτρες στα παράθυρα του σπιτιού τους, έγγραφαν *Θάνατος στον προδότη* στην εξώπορτα.

Δεν την ένοιαζε όμως. Ήταν ευτυχισμένη μακριά του.

Ήρθε σε επικοινωνία με τον πατέρα της, που έμενε πια στη Θεσσαλονίκη. Εκείνος τη συμβούλεψε να οργανώσει και το δικό της φευγιό και της έδωσε οδηγίες.

«Φύγε γρήγορα! Θα βρεις τον μπελά σου αν παραμείνεις. Θα πληρώσεις εσύ για τα δικά του απάνθρωπα λάθη. Θα ξεσπάσει πάνω σου η οργή όσων πλήρωσαν τη φιλία του με τους Γερμανούς, και δε θα έχουν άδικο. Φτάσε ως την Κρηστώνη, κοντά στα τέσσερα χιλιόμετρα μακριά σου είναι. Εκεί μένει ένας αδελφικός μου φίλος. Θα τον ειδοποιήσω να σε μεταφέρει κοντά μου».

Στις 3 Νοεμβρίου, μια μέρα πριν ακολουθήσει τη συμβουλή του πατέρα της, τα ελάχιστα πράγματα που θα κουβαλούσε μαζί της την περίμεναν δίπλα στην εξώπορτα. Θα έφευγε παρέα με τη Μαλάμω, θα έπαιρναν το λεωφορείο. Εκείνη τη νύχτα δεν κοιμήθηκε. Την ενοχλούσαν κάτι πονάκια χαμηλά στην κοιλιά κι η σκέψη της ήταν επικεντρωμένη στο ταξίδι.

Η Αλκμήνη δεν πρόλαβε να εγκαταλείψει το σπίτι της, όπως προγραμματίζε.

Τα ξημερώματα της 4ης Νοεμβρίου του 1944 ξεκίνησε η Μάχη του Κιλκίς.

Τα ξημερώματα της 4ης Νοεμβρίου του 1944 έσπασαν τα νερά της, ξεκίνησαν οι ωδίνες.

Οι βομβαρδισμοί άρχισαν πριν ακόμα ανατείλει ο ήλιος. Δεν μπορούσε να επικοινωνήσει με τον γυναικολόγο της, να τον παρακαλέσει να έρθει κοντά της.

Πανικοβλήθηκε.

Η Μαλάμω όμως δεν έχασε την ψυχραιμία της, κι όταν την παρακάλεσε να κατέβουν στο υπόγειο, δεν της έφερε αντίρρηση. Η υπηρέτρια ανασκουμπώθηκε. Πήρε μαζί της κουβέρτες, νερό, λίγα τρόφιμα, κεριά, σπίρτα, όλα τα χρειαζόμενα. Μέχρι

και ψαλίδι πήρε, για να κόψει τον ομφάλιο λώρο. Ήξερε κάτι λίγα από γέννες, γιατί από μικρούλα παρατηρούσε τον πατέρα της όταν ξεγεννούσε τις κατσίκες τους. Όσο περνούσαν οι ώρες τόσο έτρεμε από τον φόβο της η Αλκμήνη. Μα η Μαλάμω τη χάραινε, της τραγουδούσε, της έδινε κουράγιο.

«Όλα θα πάνε καλά, θα δεις. Σε λίγο θα νταντεύουμε το μωράκι μας», της έλεγε και της ξανάλεγε τρυφερά.

Γρήγορα άρχισαν σκληρές οδομαχίες σε πολλά σημεία της πόλης. Ακούγονταν πυροβολισμοί, άλογα που έτρεχαν ξέφρενα, ξεφωνητά, βρισιές, θρήνοι, αλαλαγμοί. Μία από τις βόμβες έπεσε πολύ κοντά τους. Το σπίτι ταρακουνήθηκε συθέμελα. Η Αλκμήνη στρίγκλισε, ενώ η Μαλάμω αναστέναξε κι έκανε τον σταυρό της.

Μέχρι τις τέσσερις το απόγευμα η πόλη βίωνε μια κόλαση.

Οι μάχες κράτησαν εννέα ώρες.

Εννέα ώρες που η Αλκμήνη πόναγε αφόρητα, που μούγκριζε, που ένιωθε σίγουρη πως διήνυε τις τελευταίες ώρες της ζωής της. Κι έπειτα ξαφνικά όλα σταμάτησαν.

Κάπου κάπου μονάχα ακούγονταν μακρινοί πυροβολισμοί και θόρυβος από οπλοπολυβόλα. Κάποιοι είχαν νικήσει, αλλά η Αλκμήνη δεν ήξερε ποιοι, δεν την ένοιαζε. Μουσκεμένη, εξαντλημένη, γεμάτη αίματα, με μαύρους κύκλους κάτω από τα μάτια, ένιωθε η πιο ευτυχισμένη γυναίκα στον κόσμο.

Κρατούσε στην αγκαλιά της τον γιο της. Άκουγε το κλάμα του κι έκλαιγε και εκείνη. Με αναφιλητά. Από τη συγκίνηση.

Τον κοιτούσε γυμνό πάνω στην κοιλιά της κι ήθελε να ξεφωνίσει από ευτυχία. Σε μια στιγμή η Μαλάμω τον σκέπασε με μια μεγάλη χνουδωτή πετσέτα, για να μην κρυώνει, και ξάπλωσε κι αυτή δίπλα τους για να ξαποστάσει.

Δύο ώρες αργότερα τον ακούμπησε πάνω στο στήθος της Αλκμήνης για να θηλάσει. Όταν αποκοιμήθηκε, τον έντυσε και τον απόθεσε σε μια κουβέρτα δίπλα τους.

«Εσύ έπρεπε να γίνεις γυναικολόγος», της είπε ξέπνοα η Αλκμήνη. «Αν δε σε είχα μαζί μου, αν...»

«Σς, ησύχασε. Κλείσε τα μάτια σου, χρειάζεσαι λίγο ύπνο. Όλα καλά», απάντησε χαμογελώντας η κοπέλα.

Μεσάνυχτα ήταν όταν κάποιοι χτύπησαν την πόρτα του σπιτιού, τραντάζοντάς τη βίαια. Έψαχναν άραγε τον Αγγελή; Για να τον σκοτώσουν; Τρομοκρατήθηκαν. Δεν ξεμύτισαν από το υπόγειο. Στριμώχτηκαν η μία δίπλα στην άλλη, δάγκωσαν τα χείλη τους, άρχισαν να προσεύχονται. Άκουσαν την πόρτα να σπάει με πάταγο, άκουσαν τα ποδοβολητά των εισβολέων. Κάποιοι ούρλιαζαν, έτρεχαν, πετούσαν πράγματα στους πάνω ορόφους για ώρα πολλή. Κι ύστερα σιωπή.

Μονάχα την ώρα που ξημέρωνε βρήκαν το θάρρος να βγουν έντρομες από την κρυψώνα τους, με την καρδιά τους να χτυπάει ξέφρενα. Το σπίτι ήταν λεηλατημένο, μα δεν τις ένοιαξε. Δεν πήραν τίποτα μαζί τους, μια κουβερτούλα μόνο για το μωρό, τα χαρτιά τους και λίγο νερό.

Τα γόνατα της Αλκμήνης έτρεμαν, ίσα που μπορούσε να περπατήσει.

«Μήπως είναι καλύτερα να μείνουμε εδώ; Δε θα αντέξω, θα ξεψυχήσω στον δρόμο», ψιθύρισε στη Μαλάμω λίγο πριν βγουν έξω.

«Θα τα καταφέρουμε, θα δεις», της έδωσε κουράγιο εκείνη, κρατώντας τη σφιχτά από το μπράτσο.

«Αν... αν δεν μπορέσω, θα τον προσέχεις τον γιο μου, έτσι δεν είναι; Θα γίνεις εσύ η μανούλα του και...»

«Σε παρακαλώ, μη λιγοψυχάς. Είσαι τόσο δυνατή. Δεν έχουμε και πολύ περπάτημα. Έτσι δε σου είπε ο πατέρας σου; Τον ξέρω καλά τον δρόμο. Πρέπει να φύγουμε, πρέπει! Όλα καλά θα πάνε».

Η Αλκμήνη κατέβηκε με δυσκολία τα σκαλιά του σπιτιού, ανασαίνοντας βαριά, και βγήκε στον δρόμο.

Ο αέρας μύριζε σκόνη, μπαρούτι και εκείνη τη μεταλλική μυρωδιά του αίματος. Προχωρούσε σκυφτή, βήμα βήμα, σφίγγοντας στην αγκαλιά της το νεογέννητο. Το φόρεμά της ήταν μες στα αίματα από τα λόχεια και την πονούσε η κοιλιά της. Προ-

σπάθησε να μη δώσει σημασία, να μην πανικοβληθεί ξανά. Προχωρούσε ανάμεσα σε σπίτια που καίγονταν, γκρεμισμένους τοίχους, σπασμένα τζάμια, μαύρες, κατάμαυρες στήλες καπνού, κατεστραμμένους αγωγούς ύδρευσης, νερό που ανέβλυζε, πεσμένα καλώδια του δικτύου ηλεκτρισμού... Κι ανάμεσα από ανθρώπους νεκρούς και λίμνες αίματος. Δεν μπορούσε να πιστέψει στα μάτια της. Νόμιζε πως ζούσε έναν εφιάλτη. Την καημένη την πόλη της, τους κακόμοιρους τους συμπατριώτες της...

Έσφιξε τα δόντια και πάλεψε να σταματήσει να σκέφτεται. Συγκέντρωσε τη σκέψη της στα αργά, τρεμάμενα βήματά της.

Λίγη ώρα μετά έγιναν ένα με το πλήθος που εγκατέλειπε το Κιλκίς. Σαν σκιές έμοιαζαν εκείνοι οι άνθρωποι, με τον τρόπο αποτυπωμένο στα πρόσωπά τους. Έτρεχαν κι αυτοί μακριά από μια πόλη ματωμένη. Περπατούσαν σοκαρισμένοι κι αμίλητοι, παρατώντας πίσω τους ό,τι είχε απομείνει από τα σπίτια τους. Ούτε ήξερε πώς τα κατάφεραν να φτάσουν στο χωριό όπου τους περίμενε ο φίλος του πατέρα της. Αιώνες τής φάνηκαν εκείνες οι εφιαλτικές ώρες. Ώρες που δεν ξέχασε ποτέ στη ζωή της. Αποτυπώθηκαν στη μνήμη της σαν κινηματογραφική ταινία.

Δυο τρεις φορές λιποθύμησε, αλλά η Μαλάμω ήταν δίπλα της, της έριξε νερό στο πρόσωπο, τη συνέφερε, ενώ δε σταμάτησε στιγμή να την ενθαρρύνει.

Ξεκουράστηκαν μονάχα όταν έφτασαν κοντά σε κάτι λιμνούλες. Στα μάτια της ήταν το ωραιότερο θέαμα του κόσμου, ίδιος πίνακας ζωγραφικής. Η ομορφιά του νερού, όλο εκείνο το πράσινο τριγύρω της, η ηρεμία καθάρισαν το σκοτεινιασμένο της βλέμμα. Τα χρώματα και τα αρώματα της φύσης τη νανούρισαν.

Κάθισε κάτω από ένα πλατάνι, θήλασε το μωρό της κι έπειτα έκλεισε αποκαμωμένη τα μάτια της.

«Μην κοιμηθείς, όχι τώρα! Φτάνουμε!» της φώναξε η Μαλάμω και τη σκούνησε απαλά.

Σηκώθηκε με κόπο κι άρχισε και πάλι να περπατάει, αφού

προσπάτησε το μωρό της με την κουβέρτα του. Είχε αρχίσει να ψιχαλίζει κι έτρεμε ολόκληρη.

Με τα πολλά κατάφεραν να φτάσουν ως το σπίτι του φίλου του πατέρα της, ο οποίος τις περίμενε με ανυπομονησία. Τις καλοδέχτηκε κι άναψε το τζάκι να ζεσταθούν λιγάκι.

«Ωρα να φεύγουμε», τους είπε λίγο πριν ξημερώσει κι έβαλε σε εφαρμογή το σχέδιό του.

Έκρυψε τις γυναίκες και το μωρό στην καρότσα του φορτηγού του, ανάμεσα σε δεμάτια από σανό. Μπορεί να είχαν φύγει οι Γερμανοί, αλλά οι μέρες ήταν πονηρές, δεν ήθελε να το διακινδυνεύσει. Ευτυχώς, δεν τους ενόχλησε κανένας στον δρόμο τους, κι έτσι δεν άργησαν να φτάσουν την επόμενη μέρα στη συμρωτεύουσα.

Η Αλκμήνη δεν πρόλαβε να πέσει στην αγκαλιά του πατέρα της, όταν άκουσε από το στόμα του τα νέα. Τα νέα για τον χαμό του άντρα της που του είχε μεταφέρει ένας συμπατριώτης τους. Ο Αγγελής ενώθηκε με μια γερμανόφιλη ομάδα κι έλαβε μέρος στη Μάχη του Κιλκίς. Τον έπιασαν αιχμάλωτο και τον εκτέλεσαν.

Άφησε την τελευταία του πνοή την ίδια μέρα που ήρθε στον κόσμο ο γιος του.

«Με ενημέρωσαν οι δικοί μου πως... συγγνώμη που το αναφέρω, κόρη μου, αλλά ζητωκραύγασαν με τον θάνατό του», συνέχισε ο Αλκιβιάδης.

Η Αλκμήνη κούνησε το κεφάλι της. Τον μισούσε τον άντρα της. Παρόλο που ήταν μικρή σε ηλικία, είχε αποδεχτεί εδώ και καιρό όλα τα αρνητικά συναισθήματα που φώλιαζαν στην καρδιά της για εκείνον. Πώς ήταν δυνατόν να μη μισήσει τον άνθρωπο που νοιαζόταν μόνο για τον εαυτό του, που δε δίσταζε να στείλει στον θάνατο συνανθρώπους του για να καρπωθεί ο ίδιος τα οφέλη;

Δε βούρκωσε καν ακούγοντας πως ήταν νεκρός.

«Θα ήθελα να μην ξαναμιλήσουμε γι' αυτό το θέμα», παρακάλεσε μονάχα τον πατέρα της.

Κι εκείνος την έσφιξε πιο πολύ πάνω του.

Δε μετάνιωσε λεπτό που έφυγε από το Κιλκίς, που θα μεγάλωνε το παιδί της μακριά από τη βαριά κληρονομιά του Διογένη. Ο γιος της, παρόλο που δεν είχε καμία ευθύνη για τις πράξεις του πατέρα του, θα μπορούσε να επιβαρυνθεί από αυτές, να μεγαλώσει ανάμεσα σε ψιθύρους, μίσος και απέχθεια.

Δε γύρισε ποτέ στην πόλη της.

Και δεν έκανε το τελευταίο χατίρι του άντρα της. Δεν έδωσε στο παιδί το όνομά του, όπως την είχε διατάξει. Ανατρίχιαξε και μόνο που το άκουγε. Του χάρισε το όνομα του πατέρα της.

Τον ονόμασε Αλκιβιάδη.

Και του αφοσιώθηκε.

μουν ερωτευμένη με δύο άντρες. Τους ήθελα και τους δύο. Ο Αλέξης ξύπνησε μέσα μου το πάθος. Άγρια θύελλα ήταν, με συγκλόνιζε, με έσπρωχνε να νιώσω το καθετί με όλο μου το είναι. Ο Λουκάς ήταν το λιμάνι που λαχταρούσα, η γαλήνη, η στοργή. Μούλια-ζα στην αγάπη κοντά του. Έζησα δυο νύχτες έρωτα. Με τους δύο άντρες της ζωής μου. Ήταν ανάγκη να διαλέξω ανάμεσά τους. Και γρήγορα μάλιστα. Τι έπρεπε να κάνω;

Η ιστορία μιας οικογένειας από την εποχή του πολέμου ως σήμερα. Η ιστορία μιας σπάνιας φιλίας που άντεξε στον χρόνο.

Γιατί η αγάπη
δεν εξαναγκάζεται, δεν ορίζεται.
Επιμένει, ονειρεύεται, πακασέρνει.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 29893